

(IZ)BR@NO

v Knjižnici Domžale

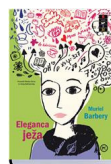
KNJIGE ZA ODRASLE:

• Matjaž Uršič, Marjan Hočevar : **PROTIURBANOST KOT NAČIN ŽIVLJENJA, FDV, 2007**

V Slovenji urbani način življenja ni najbolj priljubljen, niti med samimi prebivalci mest. V nasprotju s tem prevladuje želja po bivanju v predmestju ali na vasi, oziroma na manj gosto naseljenih območjih. To, poleg ostalega, vpliva na izgled krajine, saj razpršena poselitev pomeni izgubo relativno naravnega okolja in uporabnih kmetijskih zemljišč. Potratna raba prostora pomeni tudi večjo vezanost na avtomobile, čeprav lahko za to krivimo tudi slabo infrastrukturo in javni prevoz. Vzroke za takšen odnos do urbanosti avtorja najdeta v zgodovinskih dejstvih in značaju naroda. Na ozemlju Slovenije se je industrializacija (in z njo večje število mestnega prebivalstva) pojavila precej pozno in v majhnem obsegu, poleg tega sta bila število mest in stopnja urbaniziranosti že pred tem nizka. Po drugi svetovni vojni je socializem prav tako zaviral razvoj mest z omejevanjem gibanja ljudi in proste trgovine. Kljub skupnemu režimu pa Slovenija vendarle odstopa od ostalih republik bivše Jugoslavije, saj do večjega porasta mestnega prebivalstva sploh ni prišlo. Vzorec poselitve in popisi jasno kažejo, da večina ljudi živi v samostojnih hišah, ki ostajajo najbolj priljubljen tip bivališča. Po mnenju avtorjev bi bila za naše razmere najboljša rešitev »mesto-država«, ki bi povezovala urbana, podeželska in naravna območja v raznolik, a integriran sistem.

• Muriel Barbery: **ELEGANCA JEŽA, Mladinska knjiga, 2010**

Francozinja Muriel Barbery je pisateljica in profesorica filozofije, Eleganca ježa pa njen drugi roman, ki je postal svetovna uspešnica. Roman je vzporedna prvoosebna pripoved dveh osamljenk, ovdovele 54-letne hišnice bogataške vile Renée, in bistrre 12-letne deklince Palome, ki živi v isti stavbi. Renée z veliko strastjo prebira vrhunsko literaturo, posluša Mahlerja in je vedno znova ganjena ob Ozujevih filmih. Zaradi uveljavljenih stereotipov svoj pravi lik skriva in se pred bogatimi stanovalci, ki so večinoma prezirljivi do revnejših, dela neumno. Paloma (ki za Renée ugotovi, da premore eleganco, podobno ježevi – navzven se kaže kot nedostopna, ostra oseba z bodicami, navznoter je mehka, inteligentna ženska, ki ve o svetu več, kot pove) pa je razočarana nad vsemi in vsem in načrtuje, da bo na svoj trinajsti rojstni dan naredila samomor. Pravzaprav sta obe junakinji razočarani nad svetom, vsaka na svoj način. Ko se v bloku pojavi kultivirani japonski poslovnež Kakuro Ozu (ki pripomore, da se gospa Renée in Paloma končno zares prepoznata in skleneta neuničljivo prijateljstvo), se njuni zgodbi povežeta – deklina ima naposled dobrega sogovornika in prijatelja, ki jo razume, med Kakurom in Renée pa se začne vzpostavljati čustvena vez, ki z vzponi in padci pelje k ljubezni... Eleganca ježa je duhovit, luciden roman o umetnosti, filozofiji, življenju in prijateljstvu, ki ga je preprosto dobro prebrati.

• James Kelman: **PREŽIVLJANJE PREŽIVLJENJE, LUD literatura, 2008**

Navajeni smo opisovati vsakdanjost, ki jo ustvarjamo in živimo kot sivo, enolično, ubijajočo, nestimulativno itd. Vendar lahko razmišljanje tudi obrnemo. Ali ni res, da ravno ta sivina dneva, ta enoličnost in neizhodnost dajeta šele konture, barve življenju, ki ga drugače ne bi bilo? Kaj pa če sivina, ni nič drugega kot življenje v svoji živosti, kot tisto afirmativno, ki reče »da«. In če vzamemo življenju ravno ta »da«, potem življenje ne umre, temveč od njega ne ostane nič drugega kot mrtvo življenje, kot nekaj, kar ne more umreti. Ostane to, kar Freud imenuje gon smrti. Torej, da življenje »je«, mora obstajati sivina dneva in vsakdanja rutina, ki življenju šele omogoča, da pride do samega sebe. Da, včasih je potrebno ljubiti to sivino samo, da šele življenje bo.

• Giordano Paolo: **SAMOTNOST PRAŠTEVIL, Mladinska knjiga, 2010**

Nagrajeni roman italijanskega pisca, ki te posrka in resnično navduši že od prvih strani. Zgodba o otroštvu in odraščanju deklince Alice in dečku Mattii, ki sta vsak po svoje posebna in zato tudi v družbi deležna posebnega mesta. Zaradi osebnih travmatičnih izkušenj med sovrstniki iztopata in sta bolj kot ne izolirana, osamljena dokler se ne srečata in se med njima stke posebna vez. Zgodba se odvija v razponu 24-ih let in bralec si močno želi, da bi oba »z leti« našla notranji mir in ravnovesje, ki jima je bilo odvzeto v rani mladosti.

• Manca Košir: **DRUGAČNA RAZMERJA, Mladinska knjiga, 2010**

Drugačna razmerja je knjiga pisem z različnimi dopisovalci Mance Košir. Knjiga je nastala kot nadaljevanje Moških pisem, kjer je Adam, homoseksualec, o svojih strasteh pisal tako, da se je avtorici po e-pošti oglasil Žare in napisal pretresljivo pismo o sebi. In se je zgodila knjiga v pismih z različnimi dopisovalci. Najprej iskreno dopisovanje z Žaretom (psevdonim), okuženim z virusom HIV; potem s pesnikom Milanom Šeljcem iz Londona; z gejevskim aktivistom Mitjem Blažičem; z opernim pevcem, ki živi na Nizozemskem, Ambrožem Bajcem – Lapajnetom; novinarjem Alešem Čakšem; učiteljem in pisateljem Borisom Pintarjem; Ido (psevdonim), žensko, ki je 25 let preživela v zakonu z moškim, ki ga ni privlačila kot ženska, šele pozneje je odkrila, da je homoseksualec. Manca Košir pravi: »Zame so njihova pisma dar, ki mi je razprl dušo, mi pregnal številne predsodke, razširil moj objem do drugih in drugačnih in me naredil globljega, še bolj razumevajočega človeka.« Knjiga, ki ni pretresla le tistih, ki intimno čutijo, da »ljubezen nima spola«, je tudi knjiga, ki sproža nova, še nikoli vprašana vprašanja v vsakem od nas, ne glede na spolno usmerjenost, ne glede na predsodke. Odprt, iskren, ganljiv in pretresljiv dialog.

• Nigel Warburton: **FILOZOFIJA: temeljna spoznanja, Sophia, 2009**

Pomemben razlog za ukvarjanje s filozofijo je, da obravnava temeljna vprašanja o smislu našega obstoja. Večina med nami si vsaj enkrat v življenju zastavi osnovna filozofska vprašanja in ta knjiga vas vodi po osnovnih temah filozofije. Seveda ne gre v podrobnosti, vendar pa prinaša toliko vsebine in jo dovolj dobro razloži, da bo razumljiva širšemu krogu bralcev.

KNJIGE ZA OTROKE IN MLADINO:

• Janja Vidmar: Pleme, Miš, 2009

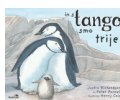
Uveljavljena slovenska pisateljica Janja Vidmar se ponovno loteva socialne tematike. Tokratna zgodba se dogaja v stanovanjski skupnosti, kjer živijo mladostniki s socialnega roba: kapucarka, grafitar, angelček in izgubljenec. Kapucarka je dekle, ki ji je umrla mama in ima nasilnega očeta, grafitar ima mamo, izbrisano Bosanko in očeta alkoholika, v uteho mu je bratec Reni, ki verjame v angele, v skupini pa je še neprilagojeni Tarik. Pod vodstvom mentorja, odbitega Kafke postanejo člani Plemena in se učijo pravil življenja. Med kapucarko in grafitarjem se razvije nežna ljubezenska zgodba, ki vzbuja upanje, da lahko življenje postane tudi drugačno. Se jim bo uspelo rešiti iz primeža žalostne usode? Delo je namenjeno starejšim najstnikom, pa tudi odraslim.

• Sally Gardner: JAZ, KORIANDRA, Miš, 2009

Koriandra preživlja srečno otroštvo. Njen oče je uspešen trgovec, mati pa zelo skrbna in ljubeča, vendar nekateri trdijo, da je čarovnica, ker z zelišči in napitki zdravi ljudi. Nekega dne Koriandra obuje srebrne čevlje, s katerimi prestopi v pravljčni svet, kjer vlada zlobna vilinska kraljica. Dogajati se začnejo nenavadne stvari. Umre ji mati. Njen oče se znova poroči, njuni usodi pa se začneta oddaljevati. Koriandra dobi zlobno mačeho in njeno hči Ester. Postane zapornica v lastni hiši. Zgodba, v kateri se prepletajo zgodovinska dejstva, silijo junakinjo, da prehaja iz realnega v pravljčni svet. Pri tem ji pomaga njen pogum in izredne sposobnosti. Najti mora vilinsko senco svoje matere, preprečiti poroko, predvsem pa združiti dva svetova. Ji bo uspelo? Za mladinski prvenec je pisateljica prejela zlato nagrado Nestle Children's Book Prize, nominirana pa je bila tudi za najboljšo literarno mladinsko knjigo leta.

• Justin Richardson in Peter Parnell: IN S TANGO SMO TRIJE, Modrijan, 2010

Prisrčna slikanica je napisana po resnični zgodbi o dveh pingvinih - Royu in Silu iz živalskega vrta v Central parku, ki se imata rada in bi kot drugi pingvinji pari tudi sama želela vzgajati malega pingvinčka. Ker pa jima gretje in sedenje na navadnem kamnu tega ne bo prineslo, jima na pomoč priskoči njun skrbnik in kmalu postaneta srečna starša male pingvinke Tango... Preprosta zgodba, ki jasno pokaže, da so socialno in ideološko pogojene ideje o tem, kakšna naj bi bila družina ter kdo lahko vzgaja otroke, zgolj posledica nerazrešenih predsodkov in osebnih frustracij – vse, kar šteje, je ljubezen. Po slikanici »Sosedje in prijatelji« je to druga otroška knjiga o istospolnih družinah pri nas, ki ne bi mogla iziti ob bolj primernem času. V ZDA je postala ena najspornejših knjig v javnih šolah in knjižnicah, saj je dregnila v bolečo točko ameriške homofobije. Le upamo lahko, da Slovenci ne bomo tudi tokrat in tudi v tem znova zgolj posnemali Američanov...

• Tomi Ungerer: Trije razbojniki, Mladinska knjiga, 2010

Imenitna slikanica francoskega avtorja Tonija Ungererja, Andersenovega nagrajenca je nastala že davnega leta 1963. Umetnik je hkrati avtor besedila in ilustrator. Zgodba govori o treh strašnih razbojnikih s širokimi črnimi plašči in visokimi črnimi klobuki, ki ponoči prežijo na popotnike in vzbujajo grozo in strah. Nekoč pa ustavijo kočijo, v kateri je bila ena sama, samcata potnica, sirota po imenu Fanči. Deklica se ugrabitve pravzaprav razveseli, saj je bila na poti k teti, kjer naj bi poslej živela, kar pa ji ni bilo všeč. Razbojniki deklico odpeljejo na svoj grad, deklica pa jim popolnoma spremeni življenje. Kot v vsaki dobri pravljici dobro premaga zlo.

MEDIOTEKA:

• GOSPODARJI VOJNE (The warlords) – DVD, Karantanija cinenas, 2009

V vojni in kaosu, v pretresu in uničenju je edina stvar, ki lahko vztraja v takem svetu neka zaveza. Lahko je bratska zaveza o skupni pomoči, ljubezni in delovanju. Nikoli brez te etike pomoči; v ubijanju in ljubljenu. Kdor prekrši to zavezo, ga je potrebno ubiti, kajti živimo v svetu, kjer je ubijanje samo dihanje življenja. Trije »bratje« so tako (po)zavezani. A zgodi se izdaja. Eden od njih pozna rešitev za končanje vojne, a račun, ki ga mora plačati za to, je izdaja zaveze. Kaj narediti? Kako nadaljevati po poti: v izdaji in mogočem miru ali v skupnosti in vojni? Kaj pa, če je tudi ta dilema samo maska druge, ki je veliko bolj travmatična in razdiralna: umreti med svojimi dragimi ali živeti v samoti bogastva in priznanja. Umreti kot človek obljube ali živeti kot mrtvec na tronu cesarstva? Določiti meje ali se boriti za njihove prestavitve...

• MLADI LETALCI (Sky kids) – DVD, Cinemania group, 2010

Kyle že prvi dan šole v novem mestu se pretepa, ker ščiti svojega sošolca Jasona pred drugimi nasilnimi sošolci. Ta dogodek ju zelo poveže in tako postaneta dobra prijatelja. Jason ima strica pilot, ki dela na manjšem lokalnem letališču. Tako se dečka veliko igrata in raziskujeta na letališču. Nekega dne ju radovednot povede do skrivnostnega letala. Radovedna splezata na letalo. Kaj kmalu se jima pridružita v letalu še dva moška. Jason in Kyle se skijeta v prosturu za prtljago. Letalo vzleti.... Čez nekaj ur opazita, da letijo nad puščavo v Arizoni in pri pregledovanju prtljage zagledata, da je bomba v letalu. Hitro se odpravita do pilotove kabine, ampak kabina je bila prazna. Sama sta ostala na letalu. Kyle odvrže bombo, Jason pa prime za krmilo in skuša pristati kot ga je učil njegov stric. In jima uspe pristati.... Zaradi tega dejanja postaneta zelo znana, mala heroja. Ampak težave se šele začnejo. Letalo je last mafijca Charlija.... Avanturistični film, ki zelo lepo prikaže kako pomembno je prijateljstvo in zaupanje.

Uredil in izbral Janez Dolinšek